UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria. v. post d[omi]nicam. ij. Quadrage. Text[us] euang. Lu. xvi. ca.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

ficienꝫ preciũ fuerit ad redimendũ oẽs ho
mines: qui fuerũt: ſunt ꝛ erũt ꝛ eſſe poſſũt
tamẽ nõ hꝫ efficaciã niſi in his q̃ ꝯiungũ
tur chꝛõ. Chꝛyſ. in omel. Quãtũcunqꝫ ꝗ
tu humiliatus fueris nõ poteris tãtũ de-
ſcendere q̃ntum dñs tuus. Hec ille. In
hac parte Orige. tangit documentũ vnũ
moraliter dicẽs. Eccleſiaꝝ ergo ꝑncipes
imitari debẽt chꝛm acceſſibilẽ ꝛ mulieri-
bus loq̃ntẽ ꝛ pueris man⁹ imponentẽ: ꝛ di
ſcipulis pedes lauantem: vt ꝛ ipi ſimiliter
faciant fratribus. Nos aũt tales ſum⁹ vt
etiã ꝑncipũ excedere ſuꝑbiam videamur:
vel nõ intelligẽtes: vel ꝯtemnẽtes mãda-
tũ chꝛi: ꝛ q̃rimus ſicut reges acies ꝑcedẽ
tes: ꝛ terribiles nos: ac acceſſu difficiles:
maxime pauꝑib⁹ exhibemus: nullã affabi
litatẽ hñtes vl' hꝛe ad nos ꝑmittẽtes. hec
ille. Eſt etiã ſciendũ moraliter ꝙ deus ĩ
hac vita habet tres calices vt colligit ex
ſcripturis. Primus eſt plenus balſamo.i.
innocẽtia ꝛ gratia: in q̃ bibit chꝛs ꝛ oĩes
ſancti. Et vt colligit Ioan. iiij. in illis ver
bis q̃ biberit ꝛc. ſignum ꝙ aliq̃s biberit de
iſto calice: eſt ꝑmo mundane ſitꝫ extinctio
Et ſcðo eſt mẽtɩ i celeſtib⁹ habitatio: Et
tertio eſt mẽtꝫ exultatio. Sicut eñ ſupra
nubes ſꝑ eſt ſerenũ: ita ꝛ ſꝑ eſt gaudium ĩ
mente eleuata. Secund⁹ aũt eſt plen⁹ ab-
ſinthio penitẽtie: in quo bibit magdalena
ꝛ oĩes penitẽtes qui ꝑdiderunt grãꝫ po-
tatam in ꝑmo ꝛ eã inuenerũt ꝑ potũ ſcðĩ.
Tertius eſt plenus ſanguine: ꝛ ẽ calix do
minice paſſionis: de q̃ hic dicit: in quo bi-
bit chꝛs ꝛ omnes martyres. Hic ſanguis
dealbat ſicut alij maculant: qꝛ habet natu
ram lactis. Sicut eñ lac eſt ſanguis bis
coctus. ſ. in veniꝭ in mãmillis cuius de-
coctionis virtute verſus eſt in albedineꝫ:
ſic ſanguis chꝛi eſt alb⁹ vt lac: quia fuit bis
coctus: igne amoris et igne dure paſſiõis
ac doloroſe imaginationis. Nã chꝛs mox
vt fuit ꝯceptus: inq̃ntũ homo ſuã paſſio-
nẽ totã vidit: Unde ſꝑ eaꝫ in memoria ſic
retinuit: ꝙ nec vnã die vel nocte ſine dolo
re tranſiuit Pſalm. Defecit in dolore vita
mea: ꝛ anni mei in gemitibus. Habꝫ etiã
poſt hanc vitã tres alios. Primus eſt ple-
nus mero. i. celũ in quo eſt gloria ſctõꝝ: in
quo bibunt ſctĩ in patria: nos ṽo aliquas
guttulas ꝑguſtamus, Secund⁹ eſt plen⁹
vino mixto: vt purgatoriuꝫ in quo bibunt
aliq̃ꝫ anime: et ibi immiſcetur gratia pe-
ne ꝛ ſpes timori dilationis glorie: ꝛ cõſo-
latio cũ dolore. Tertius eſt plenus fece. i.
infern⁹ in q̃ bibũt aliqui cũ mortali dece-
dentes: in quo ſunt vl' erũt ſꝫm aliq̃s feces
omniũ elementoꝝ ꝛ mixtoꝝ purgato mũ-
do in die iudicij.

Feria.v.poſt dñicam.ij. Qua drage. Text⁹ euang. Lu.xvi.ca.

b Omo quidam erat di
ues ꝛ induebatur pur
pura et byſſo: et epula
batur q̃tidie ꝛc.

b Omo quidaꝫ erat
diues ꝛc. Luce.xvj. Uide do
minica prima poſt feſtũ trini-
tatis.

Feria ſexta poſt dñicam.ij. q̃- dragesime. Tex. euan. Mat.xxi.

b Omo erat paterfami
lias qui plantauit vi-
neã: ꝛ ſepem circũde-
dit ei: ꝛ fodit in ea tor
cular: ꝛ edificauit turrim: et lo-
cauit eã agricolis: et ꝑegre pro
fectus ẽ. Cũ aũt tẽpus fructuũ
appropinquaſſet miſit ſuos ſu
os ad agricolas vt acciperẽt fru
ctus ei⁹. Et agricole apꝑhenſis
ſuis ei⁹: aliũ ceciderũt: aliũ occi-
derũt: aliũ ṽo lapidauerũt. Ite
rũ miſit alios ſeruos plẽs prio-
rib⁹ ꝛ fecerunt illis ſilr. Nouiſſi
me aũt miſit ad eos filiũ ſuũ di
cẽs: Verebunt filiũ meũ. Agri-
cole aũt videntes filiũ: dixerunt
intra ſe: Hic eſt heres: venite oc
cidamus eum: ꝛ habebimus he

reditatē eius. Et app̄hēſum eū
eiecerūt extra vineā: et occide/
runt. Cum ergo venerit dn̄s vi
nee q̄d faciet agricol' illis: Aiūt
illi: Malos male ꝑdet: ⁊ vineā
ſuaꝫ locabit alijs agricolis qui
reddant ei fructū tꝑibus ſuis.
Dicit illis ieſus: Nunq̄ꝫ legiſtiꝫ
in ſcripturis: lapidē quē rep̄ro/
bauerūt edificātes hic fact' eſt
in caput anguli: a dn̄o factū eſt
iſtud. ⁊ eſt mirabile ī oculis no/
ſtris: Ideo dico vobis: qꝛ aufe/
retur a vobis regnū dei: et da/
bitur genti facienti fructus ei⁹.
Et qui ceciderit ſuper lapideꝫ
iſtū confringet̃. ſup quē ꝟo ceci
derit ɔteret eū. Et cū audiſſent
principes ſacerdotū ⁊ phariſei
parabolas eius: cognouerunt
ꝙ de ipſis diceret: Et querētes
eū tenere timuerūt turbas q̄m
ſicut ꝓphetam eū habebāt.

Omo erat paterfa
b milias q̄ plantauit vineā ⁊c.
Matth. xxi. In p̄ſenti euāge
lio tangunt̃ tria pūcta: q̄ ſunt:
Locatio: Exactio: ⁊ exterminatio.

Quantū ad primū tangit̃ locatio vinee
quā paterfamilias locauit malis agrico/
lis. Et qꝛ euangeliū eſt parabolicū oꝑtet
ſenſum litteralē ſumere iuxta traſſumpti/
ua ſignificata dictionū. Chr̄s ergo volēs
declarare ꝙ principes ⁊ maiores iudeoꝝ
erāt occiſuri chr̄m: nō ex ignorātia q̄ſi eū
nō cognoſcerēt: ſed ex malicia peccātes: ⁊
ꝙ ꝑ tali ac tāto ſcelere merito erāt ꝑituri:
dixit parabolice: (Homo erat paterfamili
as) id eſt deus ſm̄ Chryſ. Qui homo di/
cit̃ noīe nō natura: ſimilitudine nō verita
te. Et intellige de deo patre. Pater ꝟo fa
milias dictus eſt: qꝛ vt ait Lactātius: de⁹
hoīes ꝓ liberis habet: q̄s ꝓduxit nō gene
ratione ſed creatiōe. (Qui plantauit vi/
neā) .i. ꝑp̄lm iudaicū ſm̄ Hiero. quē plan/
tauit in terra ꝓmiſſionis trāſlatū de egy/
pto. Iuxta illud Ps. Vineaꝫ de egypto
trāſtuliſti. De hac vinea dicit̃ Eſa. v. Vi
nea dn̄i ſabaoth dom⁹ iſrael eſt. (⁊ ſepē cir
cūdedit ei) ad cuſtodiā vinee. Et āt ſepes
hui⁹ vinee ſm̄ Hiero. vel mur⁹ vrbis vel
angeloꝝ p̄ſidiū. Et loquit̃ Hiero. d̄ vrbe
regia .i. hieru̅ſm̄: q̄ ſepta muro pōt dici tota
vinea ſepta: qꝛ ip̄a erat caput ⁊ p̄s p̄nci/
palis. ſm̄ Chry. ꝟo. eſt cuſtodia ſctōꝝ pa
trū: q̄ ꝓ muro fuerūt illi ꝑp̄lo. ſm̄ Orige.
aūt eſt dei cuſtodia: ſed hec ɔſueuit eſſe ꝑ
angelos ſeu mediantib̄ angelis: maxime
ſm̄ Hugo. cardi. q̄ dicit: ꝙ de⁹ habuit im/
mediatā cuſtodiā ꝑp̄li vſq̄ ad ɔflatiōem
vituli: ⁊ abinde eā cōmiſit Michaeli.

Nota tñ ꝙ aliud eſt cuſtodia: aliō regi
men ꝑp̄li. Deus eñ ſm̄ ſ. Tho. in. j. ij. re/
gnauit ſup ꝑp̄lm imediate: vſq̄ ad petiti/
onē regis tp̄s Samuel. (⁊ fodit in ea tor/
cular) .i. altare holocauſtoꝝ ſm̄ ſ. Tho. et
Hiero. ⁊ forte mouet̃ hac rōne: Quia ſic
ꝑ torcular exp̄mit̃ ſanguis vuaꝝ .i. vinum
ita ꝑ altare exp̄mebat̃ ſāguis hoſtiaꝝ nō
effectiue ſꝫ finaliter: qꝛ ꝓpter hoc iugula/
bant̃ effuſo ſanguine vt in altari offerri po
tuiſſent. ſm̄ Hila. ꝟo eſt ꝓphetaꝝ doctri/
na in q̄ magis exp̄mit̃ .i. declarat̃ ꝟtus ver
boꝝ Moyſi in lege. ſm̄ Chryſ. aūt eſt ver
bū dei: qō hoīem cruciat ɔtradicēte car/
nis natura. Verbū aūt dei copioſum fuit
in ꝑp̄lo: tā vocale q̄ꝫ ſcriptū. (Et edifica/
uit turrim) .i. templū ſm̄ Chryſ. qō ī ſcri
pturis appellat̃ turris. Iuxta illud Mala
chie. iiij. Et tu turris nebuloſa filie ſion.
Vel cognitio nomis dei ſm̄ ſ. Tho. Vel
ſm̄ Hila. in turre eminētia legis exp̄mit̃:
eo ꝙ in celū ꝓueheret: ⁊ ex ea poſſet quis
aduētū chr̄i ſpeculari. (⁊ locauit eā) .i. ſub
certa mercede ɔſtituit (agricolis) .i. Moy
ſi ⁊ Aaron ſm̄ ſ. Tho. ⁊ ſucceſſorib̄ eoꝝ:
quoꝝ erat regere ꝑp̄lm ⁊ vineā gubernare
Chryſ. Tūc vineā locauit qñ ꝑ legē ɔſti/
tuti ſunt ſacerdotes ⁊ leuite: ⁊ ꝓcuratiōeꝫ
regendi ꝑp̄lm ſuſceperūt. Hec ille. Inten
dunt ergo iſti dicere ꝙ dn̄s curā ꝑp̄li cōmi
ſit ſacerdotib̄ hac lege: vt ip̄i ſacerdotes
ex vinea .i. ꝑp̄lo haberēt decimas ⁊ p̄miti/
as ⁊ alias oblatiōes tp̄ales: de⁹ ꝟo habe/
ret in gloriā ſuā oꝑa bona q̄ ꝓduceret vi

nea mediante ſacerdotū cultura: q̄ ꝯſiſtebat in exhortādo ꝑplm verboꝛ edificādo exēplo ꝛ adiuuādo oꝛonis ꝛ ſacrificioꝛum ſuffragio (ꝛ ꝑegre ꝓfectus eſt) nō mutādo locū cū vbiqꝫ ſit ſicut ꝛ vbiqꝫ opaṫ. ſ; ſm Hiero. ꝛ ſ. Tho. relinq̄ndo vinitoꝛibꝫ liberum arbitriū opandi vel ociādi. Uel ſm Chryſ. in hom el. ꝑegre ꝓfectꝰ eſt. i. lōganimitatē habuit: nō ſꝑ iducēs penā ꝓ peccatis coꝝ. Uel ſm Orige. q2 dn̄s q̄ in deſerto vbi legē dedit ꝛ locauit vineā cū eis erat in colūna nubis ꝑ diem ꝛ in columna ignis ꝑ noctē: nequaq̄ꝫ poſtea ſilr apparuit illis. In hac pte eſt documentū allegoꝛice ꝓ ſacerdotibꝫ noue legis: qd̄ Chryſo. tangit di. Sicut colonus q̄uis de ſuo mūere obtulerit dn̄o nō ſic eū placat quō ſi de vinea eius redditus ei obtulerit: ſic ꝛ ſacerdos non tm̄ ꝓpter ſuā iuſticiā placet deo: quō ſi ꝑplum dei in ſctītate docuerit: qm̄ ipius iuſticia vna eſt: ꝑplī aūt multiplex. Hec ille. Et nō intēdit Chryſ. ꝙ plꝰ placeat deo ſacerdos malus faciēs ꝑplm eſſe bonū: q̄ꝫ bonus habens ꝑplm maluz: ſed ꝙ deus plus letaṫ in bono ꝑplī q̄ꝫ i bono ſacerdotis: q2 cōmunioꝛa ſunt melioꝛa Intendit etiā Chryſ. ꝙ allegoꝛice iſta intelligunṫ dicta de chꝛianitate: ſicut litteraliter d̄ ſynagoga. Huius vinee palmites ſunt homies quoꝝ aliq̄ herent viti: id eſt chꝛo ꝑ fidē: ſed nō fructificāt ꝑ charitatē: vt mali chꝛiani. Alij ꝟo nec herēt nec fructificant: vt heretici ꝛ oēs infideles. Quidā ꝟo herent ꝛ fructificāt: vt ſancti. Sepes eſt āgelica cuſtodia. Toꝛcular ē crux in qua chꝛs eſt calcatus vera vua nata de vite q̄ eſt ꝟgo. Que vua fuit alba in natiuitate ꝑ puritatē: rubea in cruce ꝑ cruoꝛē: ꝛ nigra in ſepulcro ꝑ moꝛtis liuoꝛē. Turris eſt ipa fides q̄ reſiſtiṫ hoſtibꝫ: ꝛ qua futura ꝓuidemus anteq̄ꝫ fiant.

Moꝛaliter aūt iſta vinea eſt aīa. vitis potētie: palmites ſūt ꝟtutes ꝛ opa. ſepes liberū arbitriū: toꝛcular timoꝛ: turris ſpes agricola homo: ſui req̄rētes fructū ſūt ꝓlati ꝛ angeli. Iſta vinea ſm Chry. ꝓducit gēmas bonaꝝ cogitationū: ꝛ floꝛes bonarū volitionū: ꝛ fructus bonaꝝ opationuz. Eſt aūt plātata i coꝛpe. Primo vt nō deeſſet vniuerſo ſubā q̄ ſimul eſſet coꝛpalis ꝛ ſpūalis. Scd̄o vt ꝑ coꝛpꝰ adq̄rat ſciam ꝛ ꝟtutes: quibꝫ naturaliṫ eſt ꝓuata: ſic ꝙ hm̄ōi nō habet niſi in q̄buſdā ꝓncipijs. et Tertio vt gloꝛificeṫ in ꝯtemplatiōe deitatis ꝑ intellectū: ꝛ hūanitatis ꝑ ſenſum.

Quantū ad ſcd̄m tāgiṫ exactio fructuū a colonis. Ubi aduertendū eſt ꝙ deꝰ a colonis huiꝰ vinee vt erāt coloni: nihil aliud exigebat q̄ꝫ vt ꝑplm erudirēt ꝛ tenerēt in timoꝛe ꝛ amoꝛe dei: inq̄ntum ꝟo erat q̄dā ꝑſone: exigebat ab eis nō ſctītatē ꝑplī ſ; ꝓpriā. Ubi ḡ tales coloni auertebāt a deo nō ſolū nō reddebāt fructū de vinea: ſed illū negabāt qd̄ peius eſt: peſſimū āt cedere fructuū exactoꝛes. Diciṫ ḡ (Cū āt tp̄s fructuū appropinq̄ſſet) Iſtud tp̄s ſm ſan. Tho. eſt tp̄s ſeq̄ns legē datā ꝛ plātationē vinee in terra ꝓmiſſionis. (miſit ſuos ſuos). i. ꝓphas ſm ſ. Tho. ꝛ Chry. ꝛ Hila. (ad agricolas). i. ad ſacerdotes ꝛ rectoꝛes ꝑplī (vt accipent fructꝰ eiꝰ). ſ. vinee. Eſt āt ſciendū ꝙ fructꝰ iſti expectati a dn̄o de vinea: vt dictū eſt: nihil ſunt aliud q̄ꝫ timoꝛ ꝛ amoꝛ ꝑplī ad deū. Iſti aūt potiſſimū dependebant a ſacerdotibꝫ. Un̄ Chryſ. ſacerdotiū aſſimilat ſtomacho: q̊ languēte infirmanṫ oīa mēbꝛa: ꝛ radici q̄ viciata palleſcunt folia. Ad hoc ergo ꝙ iſta vinea fructificaret ſm beneplacitū dei req̄rebaṫ Primo. ꝙ ſacerdotes eſſent in ſe boni ꝛ iuſti. Scd̄o ꝙ docerēt ꝑplm in via veritatis arguēdo q̄ ad mala: ꝛ exhoꝛtādo q̄ ad bona verbo ꝛ exemplo. Tertio ꝙ oꝛarent ꝛ ſacrificarent ꝓ illo. Quādo ḡ ꝓphe arguebāt ſacerdotes in aliq̊ hoꝝ triū negligentes: exigebāt ab eis fructum vinee inde dependentē. Hoc aūt fecerūt multi ex ꝓmis ꝓphetis: ſed fuerūt male tractati. Un̄ ſequiṫ (agricole āt). i. rectoꝛes ꝑplī (apphenſis ſeruis eiꝰ: aliū occiderunt: aliū ꝟo lapidauerūt) Nā ſm Hieron̄. Hieremias fuit ceſus: Eſaias occiſꝰ: imo vt tradūt hebꝛei fuit tanq̄ꝫ lignū ſerratus ad ꝓceptū regis Manaſſe. ꝛ Zacharias lapidatus inter templū ꝛ altare ad ꝓceptū. ſ. regis Joas: vt ptꝫ. ij. Paral. xxiiij. (Iterꝫ miſit alios ſuos plures ꝓoꝛibꝫ) q2 ſm Hila. poſt ꝓdicationem ꝓmoꝝ ꝓphetaꝝ dn̄s magnū ꝓphetaꝝ numeꝝ miſit. Nā vt patꝫ ex libꝛis Regū: erāt in ꝑplo dei ꝓphetarū

collegia ſicut modo ſunt i ſancta eccleſia monaſteria religioſoꝝ. Et ſic deꝰ nō abſtulit ab eis ſuā miſericordiā ꝓpter occiſionē pmoꝝ ꝓphetaꝝ: ſed auxit ſm Chryſ. ꝛ aucta dei miſcdia augebaꝛ iudeoꝝ malicia. Vñ vt idē dicit: ꝯtra dei clementiam malignitas humana certabat. Hec ille. Ideo ſequiꝛ (ꝛ fecerūt illis ſilr.) Quidam tñ vt Rab. volunt ꝑ pmos ſeruos poſſe intelligi moyſen ꝛ Aaron q̄ ceſi fuerūt lingue flagello: per ſcdos ſco ꝓphetas. Sed iſta expoſitio non multū cōgruit textui (nouiſſime aūt miſit ad eos filiū ſuū dicēs) Chry. in omel. Quare autem non confeſtim miſit: Vt ex his inq̄t q̄ ad alios fecerant ſeipſos accuſarent: ꝛ furorem dimittētes verecūdarenꝛ ꝓpter filiū venientē. Hec ille. Vñ ſequiꝛ (Forte verebunꝛ filiū meū) Dicit aūt forte ſm Chryſ. nō qꝛ ignoret pr̄ſa milias qd futuꝝ ſit: cuꝫ ipe ſit deꝰ: ſed vt oñdat arbitrij libertatē. Poterāt eñi agricole vereri filiū ꝛ nō vereri. Dicit aūt: verebunꝛ ſm eundē: vt oñdat ꝙ ad pſentiaꝫ chri ſibi pmiſſi debuiſſent ꝯfundi ꝛ erubeſcere: qꝛ pctm eoꝝ magnū erat ꝛ oi excuſatione puatū. Quidā aūt eoꝝ ſm Orige. veriti ſunt filiū vt q̄ in eū crediderūt: ſꝫ tñ maior pars verita non eſt. de quibꝫ ſequiꝛ (Agricole aūt videntes filium: dixerunt. Hic eſt heres) cui. ſ. nō ſolū vinea ſynagoge iudeoꝝ: ſed etiā gētes ſūt pmiſſe in hereditatē: tāq̄ oim regi ꝛ dño. Ex his patꝫ ſm Hiero. ꝛ Chryſ. ꝙ iudeoꝝ pncipes ñ ꝑ ignorantiam: ſed ꝑ maliciam ꝛ inuidiaꝫ peccauerūt: qꝛ cognouerūt illū quē crucifixerūt eſſe filiū dei. Non ē aūt intelligendū ꝙ Hiero. ꝛ Chryſ. dicūt: ꝙ iſti cognouerint chrm eē filiū dei ꝑ naturā: ꝛ verum deū: vt ptꝫ ꝑ s. Tho. iij. par. q. xlvij. ſi eñi cognouiſſent nunq̄ deū glie crucifixiſſent vt dr. j. Cor. ij. ſed dicunt ꝙ cognouerunt illū filiū dei ꝑ excellentiā grē Dicit tñ ſan. Tho. ſup Matt. ꝙ cognouerꝛ eū dei filiū ſcꝫ ꝑ naturā ex coniecturis: ſed non certe. Vide de hoc dñica pma in q̄drageſima. Ex verbis tñ patriſſa. cōcludit Chryſ. ꝙ ſit filiꝰ dei ꝑ naturā ꝛ non ꝑ grām ſolum: alioq̄n ꝛ ꝓphe poſſent dici filij dei. Sꝫ tñ vt dic Chryſ. poſtq̄ intrauit in templū et eiecit vendentes ꝛ emētes ſic cogitauerꝛ. Iam ceſſabit cōſuetudo hoſtiaꝝ q̄ ad lucrū nrm ꝑtinet: ꝛ incipiet ppl's offerre ſacrificiū iuſticie quod ad gliam ꝑtinet dei: vnd iam nō erit ppl's iſte noſtra poſſeſſio. Vnde tūc cogitauerūt illū occidere dicentes (Venite occidamus eum: ꝛ noſtra fiet hereditas) id ē nos fructum ex pplo percipiemus: ſm mentē Chryſ. Vel ſm Rab. noſtra fiet hereditas. i. ſtabit fides noſtra que eſt ſm legem: ꝛ non illa que eſt ſm eū Et intendit Raba. id qd dicit s. Tho. ſcꝫ quia timuerūt ꝑdere dominiū populi: qd habebant ex lege. Vnde ꝛ ꝓpter hoc conſpirauerunt in mortem chri: ne venirēt romani ꝛ auferrēt eis locum ipoꝝ (Et apprehenſum eū) in horto (eiecerūt extra vineā). i. extra hierl'm ſm Hilariū. Vel ſm Orige. hoc diciꝛ qꝛ habuerūt eū q̄ſi alienum a vinea ꝛ a colonis. Sed nota ꝙ Mat. dic. eiecerūt ꝛ occiderunt: in ſignū ꝙ pmo eiecerūt extra cor ſuū: deinde crucifixerūt. Marc. ſo dicit: occiderūt ꝛ eiecerūt: in ſignū. ſ. ꝙ poſt mortē eiecerūt eū: dū apl'os ad gentes ire cōpulerūt. (ꝛ occiderunt) in ligno crucis ſuſpendentes. In hac pte documentū allegorice eſt ꝑ ſacerdotibꝫ auaris ꝛ malis. de quo dic Chryſ. Hec cogitatio: ꝛ nr̄a erit hereditas: communis eſt omniuꝫ ſacerdotū carnalium: q̄ nō ſunt ſoliciti quō ppl's viuat ſine peccato: ſed aſpiciūt qd in eccl'ia offeraꝛ: et hoc extimāt ſacerdotij ſui lucrum. Hec ille

Quantū ad tertiū tangiꝛ exterminatio que fienda erat de ingrato ꝛ cōtumaci populo: cum dr (Cum ḡ venerit dñs vinee) ad faciendum compotū ꝛ vindictam de illis agricolis qd tunc fuit quādo Titꝰ obſedit hieruſalem. Vel ſm Orig. qñ chrs a mortuis reſurrexit (quid faciet agricolis illis?) Orige. Interrogat q̄dē dñs: non ꝙ ignoret qd reſponſuri ſint: ſꝫ vt ꝓpria rñſione damnenꝛ. Hec ille (aiunt illi: Malos) colonos (male). i. acerbe (ꝑdet) gladio fame ꝛ captiuitate (ꝛ vineā ſuā). i. ppl'm ſuū: vel eos qui ex iudeis crediderūt (locabit alijs agricolis) .i. apl'is ſm ſctm Tho. et Orige. q̄ curam ſuſceperunt regēdi ppl'm dñi: nō ſolū eū q̄ ex iudeis: ſed etiā eū q̄ ex gentibꝫ credidit: qꝛ factū eſt vnū ouile et vnus paſtor. (Qui reddāt ei fructū tem-

poribꝫ ſuis).i. qui cōſeruent pplm dei in timore ⁊ amore ad deū: cultura do vineā modo ꝑexpoſito. Apli eni vniuerſuz mundū ſubiecerūt timori ⁊ amori ieſu chriſti: ſubuerſa ⁊ deſtructa penitꝰ nephādoꝝ demonum cultura. Sicut aūt dicit Chryſ. iſti verū rñderūt: quia veritas ipis violentiā fecit. Hec ille. Et vt dicit Orig. veꝝ dixerunt ꝯ ſe: ſed nō ex ſe: ſicut necꝫ caiphas

Sed h̄ eſt queſtio quā mouet Augu. de ꝯſen. euāg. quia Marcus dicit illa verba: malos male ꝑdet. dixiſſe dñm. Matthēꝰ vero dicit illa dixiſſe iudeos. Ad hoc dic̄ Augꝰ vbi ſupra dupliciter. Primo ꝙ verba iſta in Marco taliter ſunt poſita ꝙ poſſunt itelligi dicta a dño ⁊ a iudeis: qꝛ poſt chr̄i interrogationē qua dixit: quid faciet dñs vinee. ſtatim ſequit᷑: perdet malos colonos. Et lꝫ ibi nō dicat᷑ ꝙ illi h̄ dixerint: tamē poteſt ſubintelligi. Secundo ꝙ iſta verba primo ꝓtulerūt iudei: ⁊ ſecūdo ipe chr̄s ea reſumpſit: ⁊ ſic attribuunt᷑ potius dño: quia verum dixerunt: ⁊ veritas etiā dixit eadē reſumēdo Et iſto ſecūdo modo ſoluit etiā Chryſ. et ſanctus Tho. ſ. ꝙ illa ꝟba bis fuerūt ꝓlata. Sed eſt alia qſtio quā etiā mouet Aug. q̄ vt dicit magꝫ vrget. nā beatꝰ Lucas dicit ꝙ ꝑdicta verba dixit dñs: iudei ꝟo dixerūt (Abſit).i. non occident᷑ cultores: vł ipi nō occidēt chr̄m: vt ꝯſequenter etiā talia nō patiant᷑ Ergo nullo mō iudei illa verba dixerūt: ſed contrariū. Ad hoc dicit Aug. vbi s̄ ⁊ Chry. ⁊ ſanctꝰ Tho. ꝙ ibi multi errant: ⁊ q̇dam dixerunt: malos male perdet. ſ. amici chr̄i ſm Aug. vel q̇ non intelligebāt parabolā ſm Chryſ. q̇dā ꝟo dixerūt/ abſit. ſ. illi q̇ ꝯ ſe itellexerūt dictā eſſe ꝑabolā ſm Aug. ⁊ Chryſ. Vł ſm Chryſ. et Ma. di. illi met ore dixerūt: abſit: corde vero dixerūt/ malos male perdet. ⁊ beatus Matthēꝰ retulit eos dixiſſe qd̄ mēte dicebāt. Vł ſm ſanctū Tho. primo dixerūt: malos male perdet: poſt vidētes hoc eſſe cōtra ſe dictū dixerūt: abſit. Qualitercūqꝫ tamē fuit/ dñs approbauit ſententiā dicētiuz/ malos male perdet: ⁊ ſcripturā ꝓbat ꝙ ipi erāt reprobaturi chr̄m: ⁊ ꝯſequenter perituri. Ad huius ḡ euidentiam ſciendū eſt ꝙ q̇dam dicunt ꝙ ad lr̄am lapis fuit i templo ſalomonis multotiens reprobatꝰ: ſed poſt in fine edificij in angulo oibus ſtupētibꝫ mirabiliter eſt coaptatꝰ. Hoc videt᷑ ſentire mgr̄ hiſt. ꝗuis hoc nō affirmet ſꝫ reciter. Quidā ꝟo dicūt hoc nō eē veꝝ. vñ hebrei apd̄ iudeos autētici exponētes paſſum illū/ nūꝗ tale aliq̇d retulerūt: ſed illū lapidē metaphorice ſumūt. Et hoc videt᷑ rōnabiliꝰ: qꝛ ſm iſtā viā dictū Pſ. qd̄ allegabat᷑ fuit parabolicū: ⁊ ꝯñr lr̄aliter exponit᷑ de chr̄o ⁊ chr̄s allegabat ad lr̄am: ſm ꝙ cōſueuit facere. Scd̄m aliā ꝟo dictū illud ē hiſtoricum: ⁊ chr̄us allegaret in ſenſu ſpūali: et conſequenter nō argueret vel probaret efficaciter: ꝗuis etiaz iſta rō nō cogat. Dr̄ ergo (Nunꝗ legiſtis in ſcripturis) id ſupple qd̄ dicā. Quaſi di. vtiqꝫ legiſtis i pſalmo. (Lapidē).i. chr̄m ſm Chryſ. ⁊ Rab. (quem reprobauerunt edificātes).i. ꝑdicti agricole ⁊ doctores iudeoꝝ ſm Hiero. et Rab. Dicti ſunt aūt edificantes: quia ad ipos ꝑtinebat ꝯſtruere tēplū ſpūale .i. ſynagogā: quā docēdo legē ampliabāt ⁊ reparabāt. Et ſm Chryſ. qꝛ ſicut edificator dolat nodoſos lapides: ita doctor corrigit vicia circa hoies (Hic factus eſt in caput anguli).i. vt ſit caput āguli. Hila. Eſt ei caput anguli factꝰ: quia eſt iter legē atqꝫ gentes lateris vtriuſqꝫ coniūctio Hec ille Vtrūqꝫ eni pplm iudaicū ⁊ gentilē in ſua fide ꝯiunxit: vt dicit Raba. (a dño factum eſt iſtud) qui miſit filiū ſuū ad redēptionē ⁊ ꝯuerſionem mūdi. (⁊ eſt mirabile) caput ecclie: ſm Chryſ. (in oculis noſtris).i. añ oculos nr̄os: q̇ eū poſſumꝰ videre ꝑ fidem vt idē dicit. Vel ly iſtud nō demōſtrat ꝑſonā capitis: ſed factionē eiꝰ .i. ꝑlationez q̄ factus eſt caput: vt ſit ſēſus: A dño factuz eſt iſtud non q̇dem iſtud caput: ſꝫ iſtd̄ ꝙ h̄ lapis ſit caput. qd̄ fuit mirabile in oculꝪ iudeoꝝ: q̇ ita gētes paruifaciebāt: vt nō mō cū eis nō māducarēt: ſꝫ etiā iudicabāt eos indignos q̇bꝫ dei verbū ꝑdicaret᷑: vt paꝫ ꝑ Aplm.j. Theſ.ij. dicentē: Prohibētes nos gentibꝫ loq̇. ſ. verbum ſalutis. Et tāta erat iſta deſpectio: vt etiā poſtꝗ aliqui eoꝝ ad fidē fuerāt cōuerſi/ diſceptarēt aduerſꝰ petꝝ: q̇ corneliū viꝝ gētilē baptizauerat: ꝙ cum eo māducaſſet: vt paꝫ Act̄.xj. (Ideo dico vobis) qui chriſtū reprobaꝫ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

q̄ auferet a vob regnũ dei). i. regimẽ ꝑplĩ
ſui: qui eſt regnũ eius. Regnũ em̃ dei ẽ ec
cleſia militãs in qua regnat deuſ: q̄ ablata
eſt ab eis (ꝛ dabit̃ gẽti facı̃ẽti fruct⁹ ei⁹). i.
aplis ꝛ ſucceſſoribꝫ eius. Uel ſm ſanctuꝫ
Tho. ꝛ Orige. ꝑ regnum dei intelligit̃ ſa
cra ſcriptura: que ablata eſt ab eis quãtuꝫ
ad veꝝ ꝛ ſanũ intellectũ ei⁹: ꝛ data eſt fide
libus chrĩ: qui ex ea ꝓducunt fructũ fidei
ꝛ opeꝝ bonoꝝ. (Et qui ceciderit ſuꝑ lapi/
dem iſtũ / cõfringet̃: ſuꝑ quẽ ṽo ceciderit /
ↄteret eũ) quod plus eſt q̄ꝫ confringi: ſm
Chryſ. quia eſt confringi minutatim. Et
ſm Hiero. ꝛ Aug. ꝛ ſanctũ Tho. cadit ſu
per lapideꝫ q̄cũq̄ꝫ peccat. Talis em̃ nõ cõ
fringit̃ a chriſto: ſed ipẽ ſeipm̃ frangit: ſic̃
vas cadens ſuꝑ lapidem ex ſuo modo ca
dendi ſe frangit. Cadit ṽo lapis ſuꝑ ali/
quem q̃n illum punit. Iſti ḡ caſuri erãt ſu
ꝑ lapidem ꝑ pctm̃: ꝛ lapis ſuꝑ eos ꝑ ſup/
pliciũ / malos male ꝑdẽdo. Ul̃ ſm Chryſ.
ꝛ ſanctũ Tho. cadit ſuꝑ lapidẽ / q̄ credens
in lapidẽ peccat. Iſte nõ totaliter confrin
gitur: quia ſtat vera fides: ꝛ reſeruat̃ ꝑ pa
tientiã ad ſalutẽ: vt dicit Chryſ. Ille aũt
ſuꝑ quẽ cadit lapiſ / eſt ille q̄ chriſtũ negat
Iſte ex toto cõminuit̃: nec ĩ ſe aliq̄d habꝫ
vnde reparari poſſit: ſtãte ꝑuatione lumi/
nis fidei: ex qua eſt prim⁹ mot⁹ in iuſtifica
tione impij. Sed quare chr̃s dicit̃ lapis:
Rñdet Chryſ. Quia eſt fundamẽtũ forte
quod nec aq̄s ſeductionũ nec tẽpeſtatib⁹
ꝑſecutionũ mouet̃. Et ſecũdo ꝓpter ſimili
tudinẽ ad cõminuendũ ꝛ cõquaſſandũ (et
cũ audiuiſſent ꝑncipes ſacerdotũ ꝛ phari/
ſei parabolas ei⁹: cognouerũt q̄ꝺ de ipis di
ceret) ꝛ tñ nõ penituerũt. Uñ ſequit̃ (Et q̄
rẽtes eũ tenere) vt occiderẽt (timuerũt tur
bas: q̃m ſicut ꝓphetã eũ habebãt) ipẽ tur/
be: ꝛ ↄ̃nr tumultus fuiſſet. In hoc aũt eſt
morale documentuꝫ qꝺ̃ Chryſ. tangit di/
cens: Hec eſt differẽtia bonoꝝ hoĩꝫ ꝛ ma
loꝝ. Bon⁹ em̃ cõphẽſus in peccato ge/
mit quia peccauit. malus aũt fremit: non
quia peccauit: ſed quia cõphenſus eſt ĩ
peccato: ꝛ non ſolum pniam non agit: ſed
magis aduerſus corripientẽ iraſcit̃. Unꝺ̃
ꝛ iſti deprehenſi magis ad maliciam ſunt
excitati. Hec ille.

Sabbato poſt dñicã. ij. q̄dra
ge. Text⁹ euang. Luc. xv

h Omo q̄dã habuit du/
os filios: ꝛ dixit adole
ſcentior ex illis patri.
Pater da mihi porti/
onẽ ſubſtãtie que me contingit
Et diuiſit illis ſubſtãtiã. Et nõ
poſt multos dies congregatis
omnibꝫ adoleſcẽtior fili⁹ ꝑegre
ꝓfectus eſt in regionem longin
quã: ꝛ ibi diſſipauit ſubſtantiaꝫ
ſuã viuendo luxurioſe. Et poſt/
q̄ꝫ oĩa conſũmaſſet facta eſt fa/
mes valida in regione illa: ꝛ ipẽ
cepit egere. Et abijt et adheſit
vni ciuiũ regionis illi⁹: et miſit
illũ in villã ſuã vt paſceret por/
cos. Et cupiebat implere vẽtrẽ
ſuũ de ſiliquis quas porci man
ducabant: et nemo illi dabat.
In ſe aũt reuerſus dixit: Quan
ti mercenarij in domo pr̃is mei
abundãt panibꝫ: ego aũt hic fa/
me pereo. Surgam ꝛ ibo ad pa
trẽ meũ: ꝛ dicaꝫ illi. Pater: pec/
caui in celũ ꝛ corã te: iã nõ ſum
dignus vocari filius tuus: fac
me ſicut vnum de mercenarijs
tuis. Et ſurgens venit ad prẽm
ſuum. Cũ aũt adhuc longe eſſꝫ
vidit illũ pater ſu⁹ ꝛ miſerico/
dia mot⁹ eſt: et accurrẽs cecidit
ſuꝑ collũ eius ꝛ oſculat⁹ eſt euꝫ.
Dixitq̄ꝫ ei filius. Pater pecca/
ui in celũ ꝛ corã te: iam nõ ſum
dignus vocari fili⁹ tuus. Dixit
aũt pater ad ſeruos ſuos. Cito
ꝓferte ſtolã primã et induite il
lum: ꝛ date anulũ in manu ei⁹ ꝛ
calciamenta in pedes: ꝛ adduci
te vitulum ſaginatũ ꝛ occidite
ꝛ manducemus ꝛ epulemur: q̄ꝛ
hic fili⁹ me⁹ mortuus erat ꝛ re/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN